

STADSARCHEOLOGIE GENT

Archeologienota projectcode 2017F269

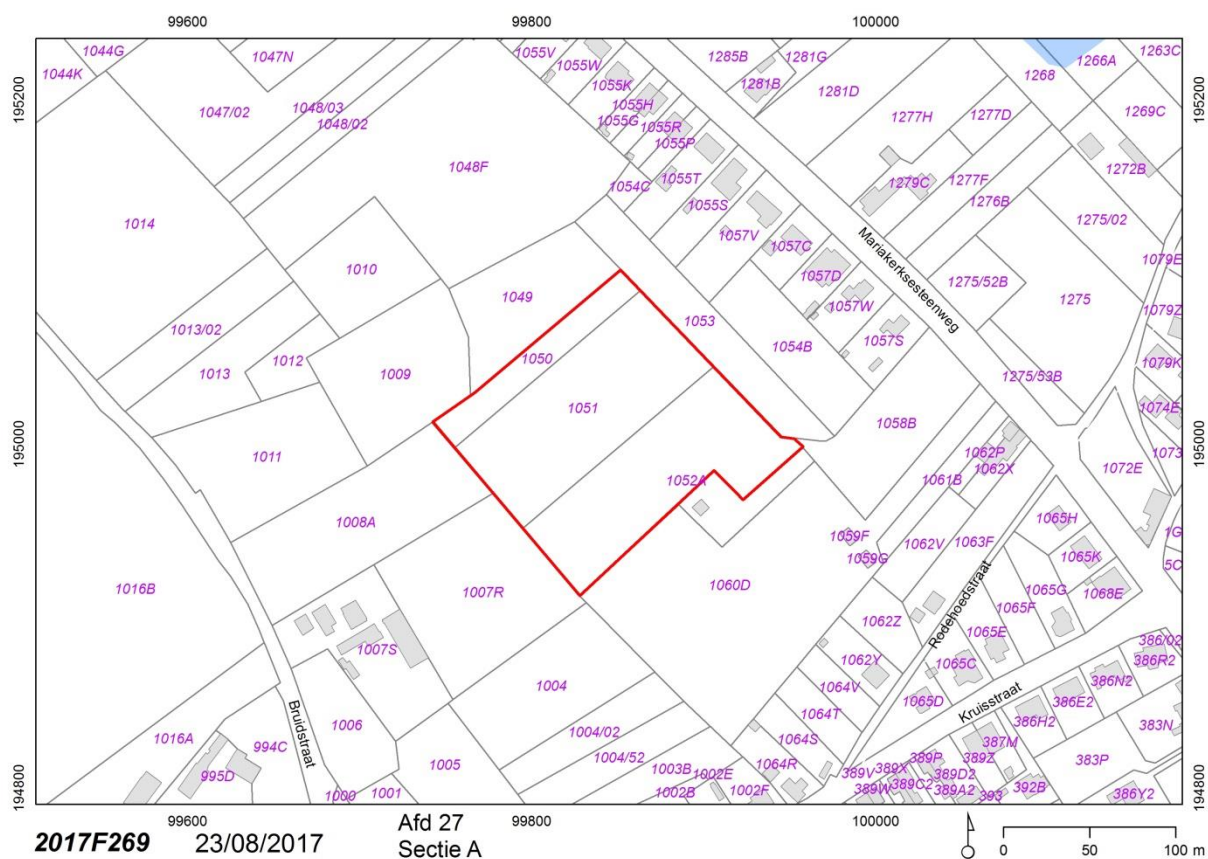
Gent, Drongen, begraafplaats (Mariakerksesteenweg)

Deel 3: Programma van maatregelen

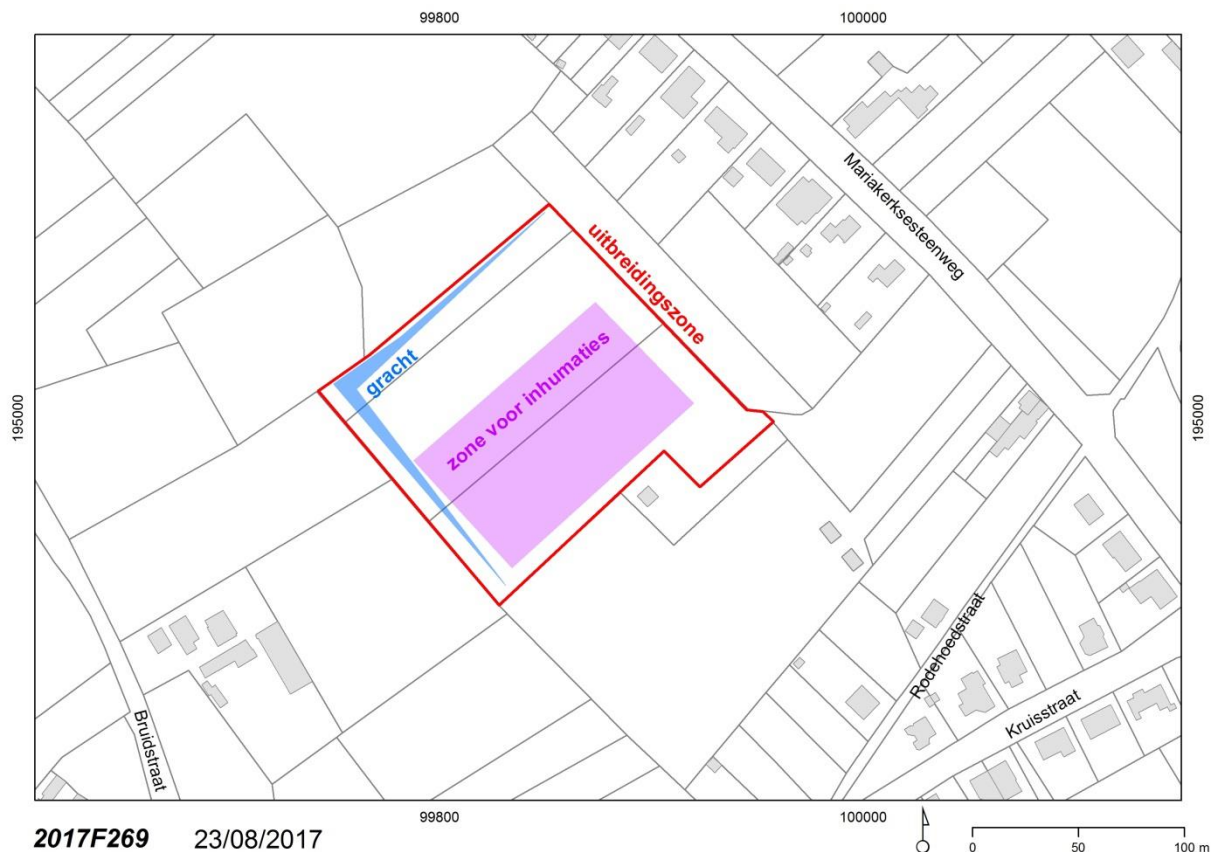
Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het wel of niet moeten nemen van maatregelen m.b.t. de omgang van archeologisch erfgoed binnen de geplande werken. Dit advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. Verder beschrijft het programma van maatregelen de aard van de te nemen maatregelen en de wijze van uitvoering.

3.1 Administratieve gegevens / technische fiche

Projectcode:	2017F269
Locatie:	Oost-Vlaanderen, Gent, Drongen, Mariakerksesteenweg, begraafplaats
Kadaster Afdeling Sectie Percelen:	Afd. 27, Sectie A, nr. 1050, 1051, 1052a
Coördinaten:	Lambert (X, Y): (99743, 195101), (99958, 195101), (99743, 194912), (99958, 194912)
Erkende archeoloog:	Gunter Stoops OE/ERK/Archeoloog/2015/00013

Plan 1: Situering projectgebied op het hedendaags kadaster (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

2017F269 23/08/2017
Plan 2: Synthesekaart; situering projectgebied op het hedendaags kadaster met aanduiding van de verschillende zones (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.2 Synthese

De projectzone ligt ten noordwesten van het Gentse stadscentrum in de deelgemeente Drongen, langsheen de Mariakerksesteenweg. De percelen zijn gelegen op de dekzandrug ten westen van een oude Leiemeander en de bodem bestaat grotendeels uit matig droge lemig-zandgronden, de iets hoger gelegen noordoostelijke rand uit droge zandgronden. De drie percelen hebben samen een oppervlakte van 18890 m² en staan op het gewestplan aangeduid als *gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut* (hoofdcodes 200). De gronden liggen tussen de 9 en de 10,3 m T.A.W. en hellen af van oost naar west. De Mariakerksesteenweg kent lintbebouwing, met hier en daar nog een open stuk. Achter de huizen ten westen bevindt zich een open landbouwlandschap en op de plek van dit project een begraafplaats. Ook naar het oosten tot tegen de ringvaart liggen nog enkele akkers en de zandwinningsput van de Leeuwenhof. Aan de overzijde van de ringvaart bevindt zich het laaggelegen meersgebied van de Bourgoyen.

De stedenbouwkundige vergunningsaanvraag omvat de uitbreiding van een bestaande begraafplaats. De terreinen zijn in bezit van het Stad Gent. Het perceel ten zuidoosten (nr 1060D) is de bestaande gemeentelijke begraafplaats. De uitbreiding loopt in noordwestelijke richting. Een deel van de uitbreiding zal bestemd zijn voor inhumaties, een deel wordt gewoon strooiweide. Dit impliceert dat de bodem enkel geroerd zal worden bij het aanleggen van de grachten (792 m²) aan de noordwest- en de zuidwestzijde en in de toekomst ook stelselmatig in de zone voorbehouden voor inhumaties (7796 m²).

Met de uitgegraven aarde van de grachten zal men de zone voor begravingen ophogen om aan de begravingsdiepte enerzijds en het mijden van de grondwatertafel anderzijds te voldoen.

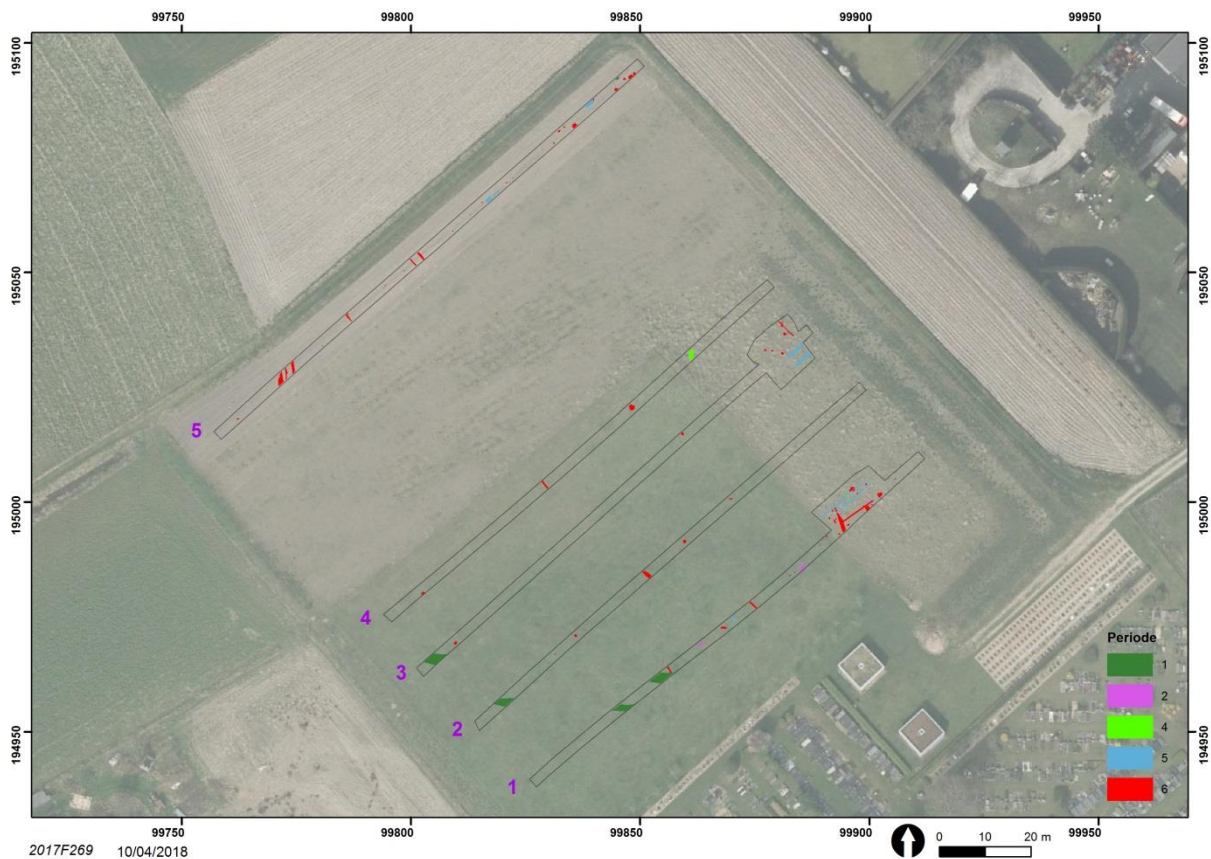
Aan de hand van het assessment van de archivalische, archeologische en topografische bronnen kan geconcludeerd worden dat de ingreep plaatsvindt op een locatie met een aantoonbare geschiedenis die minstens tot in de 10de eeuw teruggaat. Archeologisch wordt hier dan ook een meerwaarde verwacht. Hierdoor stelt Stadsarcheologie Gent dat afhankelijk van de geplande ingrepen er archeologische maatregelen moeten genomen worden.

De plek Drongen-begraafplaats ligt buiten bekende middeleeuwse en postmiddeleeuwse bewoningskernen, langsheen de Mariakerksesteenweg die over de zandrug op de linkeroever van de oude Leiebocht loopt en de dorpskernen van Drongen en Mariakerke met elkaar verbond voor de ringvaart gegraven werd. Iets ten zuiden staat op de Ferrariskaart het gehucht Basbeke, en verspreid staan er in het omliggende landschap hoeves. De plek zelf is omwille van zijn hoger gelegen ligging nabij de Leie (ten oosten) en potentieel landbouwland (ten westen) een interessante omgeving voor de mens. Het proefsleuven onderzoek heeft dit ook uitgewezen, met sporen uit de metaaltijden en de Romeinse periode. Grachten en paalsporen wijzen op landindeling en bewoningssporen. Er zijn archeologische sporen, ze zijn relatief goed bewaard en duiden op menselijke activiteit op die plek in de metaaltijden en Romeinse periode.

De kuilenkluster in de oosthoek met de gecoupeerde paalkuil (S17, S99) met fragmenten mortel, veronderstellen in die zone een gebouw uit de Romeinse periode. De kleinere paalkuilen kunnen aan spiekers toe behoren. De sporen uit het vooronderzoek geven **aanwijzingen voor bewoning op die plek in de Romeinse periode**. Ook in werkput 3 werden er aan het noordoosteind bij de aanleg van een kijkvenster meerdere paalkuilen vrij gelegd. Bewoningssporen lijken zich op de hogere eerder zandige delen te bevinden en de sporen zijn niet altijd gemakkelijk leesbaar. Er werden geen waterputten aangesneden bij het proefonderzoek, maar de aanwezigheid van waterputten in de nabijheid van de bewoning is zeer waarschijnlijk. Het hele middengedeelte van het terrein heeft een iets lemiger ondergrond. De sporen zijn duidelijker, maar schaarser. In het zuidelijke werd bij het vooronderzoek duidelijk een gracht vastgesteld die meerdere fases kende in de metaaltijden. Deze gracht(en) konden in werkputten 1 tot 3 gevolgd worden. Dit zijn **aanwijzingen voor landinrichting en landindeling in de metaaltijden**. Werkput 5 vertoont veel sporen, waaronder echter ook enkele recentere. Eén spoor, S50 werd in profiel vastgesteld en niet opgegraven. Dit leek sterk op de kuilen S18, S35 en S52 op Drongen-Keiskant 2009. Het betreft kuilen met concentraties aan ijzertijdaardewerk. Ze werden door Guy De Mulder als mogelijke verlatingsrituelen van een erf geïnterpreteerd (DE CLERCQ, W., DE MULDER, G. & STOOPS, G., 2010). Gebouwplattegronden uit de ijzertijd werden toen echter niet gevonden. Mogelijk lieten de constructies weinig of geen sporen na die nog archeologisch vastgesteld konden worden, of zijn ondiepe sporen uit die tijd weg geërodeerd op de helling. Dit zijn **aanwijzingen voor menselijke aanwezigheid in de ijzertijd en mogelijke bewoningssporen, maar misschien niet in de vorm van huisplattegronden**.

Het ontbreken van middeleeuwse en postmiddeleeuwse sporen (behalve enkele scherven uit de ploeglaag) onderbouwen de cartografische gegevens; in die periode werd er aan akkerbouw gedaan in het projectgebied. Op enkele kuilen na beperken de recente bodemverstoringen zich tot de 40 cm dikke ploeglaag en enkele bandensporen, beiden te linken aan de veldbewerkingen voor het telen van maïs.

Een verfijnder antwoord op de verschillende archeologische vragen kan pas gegeven worden na een opgraving van de zone die anders vernietigd wordt.

Plan 3: De proefsleuven, werkputten 1 tot 5 met aanduiding van: 1.sporen uit de metaaltijd, 2.sporen uit de Romeinse tijd, 4.natuurlijke sporen, 5.recente verstoringen en 6.sporen uit de metaaltijd of Romeinse periode (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.3 Gemotiveerd advies en programma van maatregelen

3.3.1 Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Voor het vooronderzoek werd de in publicaties en literatuur beschikbare informatie geraadpleegd, evenals de bestaande iconografie en cartografie. Alle beschikbare historische bronnen geven een gebruik als akkerland aan. Daarom werd er een vooronderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd waaruit blijkt dat zich hier wel goed bewaarde sporen uit de metaaltijden en Romeinse periode bevinden, die bovendien duiden op landindeling (grachten) en bewoningssporen (paalkuilen).

3.3.2 Impactanalyse

Onderwerp van het project is de uitbreiding van de bestaande begraafplaats en realisatie van een gracht. De gracht die in de westelijke hoek tot een bekken verbreed zal onmiddellijke vernieling van het archeologisch bodempatrimonium veroorzaken, in het deel van de uitbreiding van de begraafplaats zal elke bijzetting voor een nieuwe verstoring zorgen en zal op termijn alles omgewoeld en vernietigd zijn. Het tussenliggende gedeelte wordt niet beroerd, de geplande invulling (strooiweide) heeft geen effect op het archeologisch potentieel in situ.

3.3.3 Gemotiveerd advies

Gezien de densiteit en de goede leesbaarheid en bewaring van de archeologische sporen uit het verleden (metaaltijd en Romeinse periode) is het aangewezen om voorafgaandelijk aan de inrichting van de uitbreiding van de begraafplaats van Drongen aan de Mariakerksesteenweg een vlakdekkende opgraving te organiseren. En dit op de plaats waar de gracht komt die langs de zuidwest- en noordwestrand van de uitbreiding loopt en de zone die bestemd is voor bijzettingen in de grond.

Plan 4: De vlakdekkend op te graven zone en het deel dat in situ bewaard blijft (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

De tussenliggende zone wordt niet opgegraven. De meerkosten voor het opgraven van de zone die niet bedreigd is staan niet in verhouding tot de totale kost van de op te graven zone. Hier worden de archeologische lagen **in situ bewaard** voor de toekomst. Hier wordt geen grondverzet gepland dat de archeologische lagen verstoort. De Groendienst voorziet een inrichting in opbouw en de aanplant van enkele jonge bomen. Deze toestand is een stabiel gegeven voor de volgende jaren.

Wel zullen mogelijke grondplannen van structuren uit de op te graven zone die een vervolg kennen in deze zone volledig opgegraven worden met in uitbreiding nog een extra bufferzone van 5 m rondom de structuur.

Langs de zuidwestelijke rand zijn struiken aangeplant en loopt een pad, de zuidoostelijke rand wordt ingenomen door een bomenrij met eronder urnekelders. Ook de weg en toegangszone, de oostelijke hoek van het projectgebied zijn reeds ingericht, met o.a. twee bovengrondse grafkeldergebouwen.

3.3.4 Randvoorwaarden

3.3.4.1 Randvoorwaarden bewaring in situ

De zone aangeduid als te bewaren in situ heeft eveneens een 40 cm dikke ploeglaag en was in het recente verleden een maïsakker. De hele noordrand is reeds in 2015 met inheemse stuiken aangeplant. Bestemming van de middenzone is strooiweide, bestaande uit grasland met gemaaide loopstroken. Voor het maaien zal een lichte grasmaaier over het terrein rijden. Er worden eveneens enkele bomen aangeplant, dit zijn echter nog jonge boompjes waarvoor de aanplantkuil binnen die bufferzone van 40 cm (ploeglaag) blijft. Een bankstructuur is geplant rond de eik. Deze structuur is volledig in opbouw (er wordt wel afgeplagd), enkele pennen ter verankering zullen de 40 cm niet overtreden.

Foto 1: Voorbeeld van het in opbouw aanbrengen van een constructie (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

In de zone “**te bewaren in situ**”:

- mogen geen ingrepen dieper dan 40 cm (ploeglaag) gebeuren
- geen andere ingrepen gebeuren dan de geplande ingrepen, met name de aanplant van enkele jonge bomen (binnen die 40 cm) en de constructie in opbouw (na plaggen en leggen worteldoek) van een grote bank.
- het maaibeheer gebeurt met een kleine grasmaaier
- tijdens de opgravingen en de aanleg van de gracht wordt het overrijden van deze zone bij nat weer vermeden.

3.3.4.1 Randvoorwaarden vlakdekkende opgraving

De archeologische activiteiten in het kader van een opgraving van de bedreigde zone moeten worden uitgevoerd in goede terreinomstandigheden. Dit betekent o.m. dat:

- de weersomstandigheden dermate zijn dat ze een goede waarneming toelaten: de erkend archeoloog voorziet een scenario voor het geval het terreinwerk moet worden uitgesteld omwille van slechte weersomstandigheden.
- de erkend archeoloog een voorstel doet om de veldstrategie aan te passen indien de terreinomstandigheden dit vereisen.
- bij een langdurige opschorting (>1 maand) door de erkend archeoloog maatregelen moeten voorgesteld worden om de degradatie van alle aanwezige sporen tegen te gaan.
- de opgravingszone visueel en/of fysiek afgescheiden is van andere zones.
- de erkend archeoloog een duidelijk zicht heeft op eventueel aanwezige leidingen.
- de werf ingericht is conform de vigerende wetgevingen inzake arbeid, bodemverzet en veiligheid.
- er duidelijke afspraken zijn tussen de erkend archeoloog en zijn/haar opdrachtgever over:
 - wie de kraan levert;
 - de stockage en afvoer van de grond;
 - wie de bemaling voorziet in geval van wateroverlast;
 - het terug dichten van de putten en herstel terrein, het indien noodzakelijk beschermend afdekken van archeologisch erfgoed;
 - communicatie met de pers.

3.3.5 Wetenschappelijke doelstellingen

Doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de menselijke aanwezigheid en de wijze waarop hij het omliggende land structureerde, en dit hier voor de metaaltijden en Romeinse periode.

Onderzoeksvragen:

- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie en de ruimtelijke inrichting van de aanwezige archeologische resten?
 - Wat is de omvang en de onderlinge samenhang (structuren + type) van de aangetroffen sporen? Kan een fasering onderscheiden worden?
- Zijn funeraire resten aanwezig op de vindplaats?
- Wat is de aard en datering van de funeraire resten op de vindplaats?
- Hoe zag het landschap er uit tijdens de archeologische periodes die vertegenwoordigd zijn op de site (inclusief bodemopbouw) en hoe varieerde deze tussen deze periodes en in de voorgaande en navolgende periodes? Wat was de menselijke invloed op het landschap?
- Zijn er landschappelijke elementen in de omgeving van het onderzoeksgebied die een invloed gehad hebben op de locatiekeuze van de vindplaats in het algemeen en de verschillende elementen ervan?
 - Is er materiële cultuur aanwezig die inzicht biedt in het functionele gebruik van de site?
- Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de vorm van het assemblage of de assemblages?
- Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site?
 - Welke analyses dienen uitgevoerd te worden om de kennis over (dit deel) van de site en in bredere zin de regio te verfijnen en/of bij te stellen?
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen de bestaande archeologische kennis van de regio?

3.3.6 Opgravingsstrategie, -methode en –technieken

De vindplaats betreft een site zonder complexe verticale stratigrafie. De zones voor opgraving worden onderzocht aan de hand van een vlakdekkende opgraving. Het archeologische niveau bevindt zich tussen ca. 70 en ca. 100 cm onder het maaiveld. Er wordt slechts één opgravingsniveau verwacht. Plaatselijk kan het noodzakelijk zijn een tweede archeologische vlak aan te leggen omwille van de plaatselijk aanwezige en moeilijk leesbare B-horizont, waarbij een eerste niveau wordt aangelegd aan de bovenzijde van de B-horizont en een tweede niveau aan de bovenzijde van de C-horizont. Het staat de vergunninghouder vrij om te bepalen of de opgraving zal gebeuren in één of meerdere werkputten. De omvang van iedere put/ieder vlak is dusdanig dat er een goed ruimtelijk inzicht is en dat alle plannen naadloos aansluiten tot één overzichtelijk plan van het hele terrein. Wanneer gebouwplattegronden gedeeltelijk buiten het vlak van de aangelegde werkput liggen, dient de werkput uitgebreid te worden om de structuren in één geheel te kunnen onderzoeken. Gebouwen die zich uitstrekken in de middelste niet op te graven zone worden toch verder opgegraven met errond een bufferzone van 5 m. Grachten en sporen worden gecoupeerd, gedocumenteerd en uitgehaald, stalen worden genomen, alles conform de beschrijvingen in de *code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren*. Dit geldt ook voor eventuele waterputten. Indien nodig wordt er bemaling aangebracht voor het onderzoek van de diepste sporen.

3.3.7 Staalname en conservatie

Tijdens de opgraving dient een zo volledig mogelijke inzameling en registratie van natuurwetenschappelijke vondsten en een adequate staalname voor natuurwetenschappelijk onderzoek plaats te vinden, die een kwaliteitsvolle basis bieden om een assessment en eventuele verwerking en vervolgonderzoek uit te voeren. Verder dienen ze kwaliteitsvolle analyses aan te leveren die vanuit natuurwetenschappelijke gegevens de archeologische interpretatie ondersteunen en versterken. De methode dient te voldoen aan de bepalingen van hoofdstuk 20 uit de Code van Goede Praktijk.

De methode met betrekking tot de toepassing van conservatie dient te voldoen aan de bepalingen in Deel 4 van de Code van Goede Praktijk.

Staalname spitst zich toe op de mogelijkheden voor het verfijnen van de datering van de aangetroffen sporen, bijvoorbeeld aan de hand van dendrochronologie en ¹⁴C-datering. Anderzijds dienen ook stalen genomen te worden die een antwoord kunnen bieden op onderzoeksvragen met betrekking tot het landschap waarin de sporen te situeren waren (onderzoek van pollen, botanische macroresten, ...) en materiaalgebruik. Bij het aantreffen van waterputten en/of diepe afvalputten wordt bijzondere aandacht besteed aan de monsternamen. Beerputten en afvalkuilen worden bemonsterd en gezeefd met het oog op de analyse van het consumptiepatroon. Wanneer begravingssporen worden aangetroffen is de kans reëel dat bijgaven aangetroffen worden, die in aanmerking komen voor conservatie. Of conservatie noodzakelijk of wenselijk is, moet blijken uit het conservatie assessment in het kader van de opgraving.

3.3.8 Omvang en criteria

De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen die opgesteld worden naar aanleiding van het assessment beantwoord zijn. De op te graven oppervlakte bedraagt ca. 0,965 ha. De impact van de geplande bodemingreep betekent potentieel een volledige verstoring van het archeologische bodemarchief ter hoogte van het onderzoeksgebied. Er blijkt geen mogelijkheid tot behoud in situ van de waardevolle archeologische vindplaats.

3.3.9 Timing

Voor de opgraving met een oppervlakte van ca. 1 ha wordt op basis van de voorziene inzet van betrokken actoren (zie verder) de totale duur van het veldwerk geschat op 40 werkdagen. Het assessment wordt geschat op 10 werkdagen, de verwerking op 35 werkdagen en de rapportering op 15 werkdagen. De termijn voor conservatie en natuurwetenschappelijk onderzoek is op dit moment nog niet in te schatten. Ze zijn afhankelijk van de ingezamelde vondsten en stalen tijdens het veldwerk. Dit maakt dat de totale duur van de opgraving naar schatting 100 werkdagen bedraagt. De werkelijke duur van de opgraving kan afwijken van de schatting. De schatting is enkel indicatief. Er is rekening gehouden met een hoge dichtheid aan sporen in bepaalde delen van het terrein, zoals ter hoogte van de reeds vastgestelde palenclusters. Verder is ook rekening gehouden met de aanwezigheid van sporen waarvan het onderzoek arbeidsintensief is, zoals – maar niet exclusief – de mogelijke aanwezigheid van waterputten of –kuilen.

3.3.10 Kostenraming

Zie privacyfiche

3.3.11 Actoren

Veldwerk:

Het archeologisch onderzoek wordt geleid door een erkend archeoloog die tevens de veldwerkleider kan zijn. De veldwerkleider dient houder te zijn van een diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit (artikel 12, 1°) en heeft minimaal ervaring met drie archeologische onderzoeken op landelijke sites uit de metaaltijden en Romeinse periode. Hij/zij wordt bijgestaan door een assistent-archeoloog eveneens in het bezit van een diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit (artikel 12, 1°) en met minimale ervaring van twee archeologische onderzoeken op landelijke sites. Tevens wordt voor het uitzetten van een hoofdmeetsysteem en het inmeten van de sporen beroep gedaan op een landmeter indien de archeologen niet zelf over de nodige kennis en apparatuur beschikken. Hiernaast worden nog twee terreinmedewerkers voorzien. Bijdrage van andere specialisten wordt gevraagd wanneer de situatie dit noodzakelijk acht. Staalnames worden gecoördineerd door een natuurwetenschapper.

Assessment, verwerking, conservering en rapportage:

Het assessment en de verwerking van het vondstenmateriaal gebeurt door een archeoloog/materiaaldeskundige met kennis van zaken in eerste instantie met betrekking tot het “lezen” van het aardewerk, aangevuld met andere vondstcategorieën. Dit kan door de erkende archeoloog, de veldwerkleider of assistent-archeoloog gebeuren al dan niet bijgestaan door derden. De conservator onderwerpt het vondstenmateriaal aan een analyse betreffende hun conservatie, hun bedreigende degradatie en ontwerpt een plan van aanpak om deze vondsten te conserveren. Er is voortdurende interactie tussen de verschillende rollen om aldus tot de meest optimale behandeling van het archeologisch ensemble te komen. De natuurwetenschapper staat in voor de uitwerking van de staalnames. De verwerking en rapportage van het volledige archeologische ensemble gebeurt minimaal door de desbetreffende veldwerkleider/erkend archeoloog en de archeoloog-assistent. Deze laten zich omringen door diverse specialisten als de aard van het onderzoek of het vondstenmateriaal dit noodzakelijk maken.

3.3.12 Risicofactoren

De belangrijkste risicofactoren zijn enerzijds de fysieke veiligheid tijdens het opgraven van de zones. Hier gaat het om de technische bedreigingen door het gehanteerde materiaal (groot en klein), alsook de fysieke bedreigingen die kunnen optreden bij diepe kuilen en inkalvingen. Een risico-analyse opgemaakt met de aannemer en een veiligheidscoördinator proberen dergelijke dreigingen uit te sluiten door alternatieven en veiligheidsmaatregelen op te stellen.

Anderzijds kunnen ook de archeologische sporen bedreigd worden, dit in grote mate door de ligging en gebrek aan sociale controle wanneer er niet gewerkt wordt. Op dat vlak zal er voor gezorgd worden dat het een afgesloten werf is door middel van afsluiten van de toegangswegen. Tevens zullen steeds belangrijke sporen afgedekt worden en onttrokken aan het oog, of afgewerkt op de dag zelf zodat ze geen slachtoffer kunnen worden van nachtelijk vandalisme. Hierbij wordt ook het weer gemonitord en eventuele maatregelen genomen.

3.3.13 Archeologisch ensemble

Het volledige archeologische ensemble zal op de vereiste wijze worden overgedragen en bewaard in het erkend depot van De Zwarte Doos, Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge.

3.4 Bijlage

3.4.1. Plannenlijst

projectcode	2016K97
plannenlijst	
plannummer	plan 1
type plan	kadasterplan
onderwerp plan	projectzone
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2016
plannummer	plan 2
type plan	kadasterplan
onderwerp plan	projectzone + maatregelen
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2016
plannummer	plan 3
type plan	Bestaande toestand
onderwerp plan	projectzone + bodemingreep
aanmaakschaal	zie schaallat
aanmaakwijze	digitaal
datum	2016

3.4.2 Fotolijst

projectcode	2016K97
fotolijst	
fotonummer	1
type foto	terrein
onderwerp	Voorbeeld opbouw bank
aanmaakwijze	digitaal
datum	2016